

Po svetu

Kruto maščevanje romunske Železne garde. Kakor znano, so bili pred dvema letoma na povelje tedanjega režima postreljeni Kornelij Kodreanu, vodja Železne garde, in še 13 drugih legionarjev ali gardistov. Pod sedanjo diktaturo generala Antonesca ima v Romuniji vso oblast v rokah Železna garda, ki porablja vsako priliko, da se maščuje nad nekdanjimi zatiralci. Sedanji režim je pahnil v ječo mnogo Železni gardi neljubih visokih osebnosti, ki so čakale na obsodbo. Kodreanu in tovariše so svojčas pokopali na pokopališču jetnišnice Žilave v Bukareš pod težko betonsko ploščo. Izkop teh legionarskih žrtev je porabila Železna garda v to, da je 27. novembra rano zjutraj malo stran od jetniških celic postrelila 64 aretirancev, češ da so sokrivi smrti ustreljenih članov Železne garde. Med sedaj ustreljenimi je bivši predsednik vlade in vojni minister Argesanu, bivši varnostni minister general Marinescu, šef tajne policijske službe Koruzov, orožniški general Benglia in dva orožniška majorja, ki so izdali povelje za umor Kodreanu in tovarišev. Med ustreljenimi je 14 orožniških narednikov, ki so izvedli ukaz o umoru imenovanih, kakor tudi cela vrsta drugih osebnosti bivšega režima, ki so na ta ali

Slovaški ministrski predsednik in zunanji minister dr. Tulca je podpisal v Berlinu pristop Slovaške k trozvezi Nemčija-Italija-Japonska

oni način sodelovali pri umoru legionarjev. Opisano maščevalno dejanje Železne garde je sedanja Antonescova vlad. najstrožje obsodila in so storjeni strogi ukrepi proti vsem, ki so kršili zakon. V javnosti je sprožilo maščevalno dejanje Železne garde veliko nezadovoljnost in razburjenje, ki zna imeti za Romunijo še usodne posledice.

Umori iz »usmiljenja«. V Parizu so zaprli tri laične bolniške strežnice, ker so izvršile umor več oseb, in sicer, kakor poudarjajo, iz »usmiljenja«. Te strežnice so namreč bile v službi v javni bolnišnici nekega mesta blizu Pariza. Ko so Nemci s svojimi vojaki prodirali proti mestu, se je vse začelo iz mesta seliti. Izsellili so tudi bolnike iz bolnišnic. Med bolniki je bilo tudi sedem takih, ki so bili proglašeni za neozdravljive. Da bi jih ne bilo treba jemati s seboj, so strežnice po nasvetu ne-

kega vojaškega zdravnika (vsaj tako pravijo) dale tem bolnikom strupa. Šest jih je umrlo, sedmi pa se je zbudil, ko je ležal v mrtvaški rakvi. Ta je vso stvar razodel. Bolniške strežnice so bile aretirane in sedaj čakajo na strogo kazen.

Parada mrtvih: tako so imenovali čudne vrste sprevod, ki se je nedavno vršil po ulicah mesta Chicaga v Zedinjenih državah Severne Amerike. Opoldne se je namreč po mestnih ulicah pomikala procesija, v kateri je stopalo 506 ljudi. Ljudem je sledil mrtvaški voz z dvema rakvama. Ti ljudje so zastopali tiste osebe, ki so bile zadnje leto v Chigagi ubite od avtomobilistov. Parada je imela namen, da avtomobiliste opomni ter jim vtisne v spomin, da morajo biti bolj pazljivi in bolj obzirni do svojih bližnjikov, ki se ne morejo voziti v avtomobilih, marveč morajo peš hoditi po svetu.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt skrbnega cerkvenega ključarja. Dne 23. novembra je v župniji Prevalje zatislil oči Janez Zaže, po domače Kajžarjev oče, posestnik in cerkveni ključar pri podružni cerkvi sv. Lenarta na Platu. Hudo je zadela njegova smrt to cerkev, saj bo težko najti tako skrbnega ključarja, kakor je bil on. Koliko dela in truda mu je to nalagalo, je vedel samo on in vendar je vse storil z velikim veseljem in s gorečo vneto do svetišča božjega. Pogrešali ga bodo gospodje, ki so ga poznali, ko so hodili maševat k tej cerkvi. Mož jih je sprejemal z ljubeznijo in veseljem ter jim postregel z gostoljubnostjo, ki je bila lastna samo njemu. Pogrešala bo njegova družina skrbnega očeta, saj ji je bil vodnik, ki ji je znal z molitvijo in delom kazati pot do prave sreče. Kajžarjev oče, Bog Vam naj poplača na onem svetu vse to, kar ste dobrega storili na svetu, mi vas pa bomo ohranili v blagem spominu.

Vsemogočni je poklical k sebi dobrega mežagospodarja. V Starem trgu pri Slovenjgradcu smo položili k večnemu počitku 82 letnega blagega in spoštovanega očeta in nad 50 letnega naročnika »Slov. gospodarja« ter drugih krščanskih listov, zvestega pristaša JRZ, vzornega gospodarja, veleposestnika Ivana Apat st., p. d. Mežnikovega očeta. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala poleg gg. duhovnikov velika množica sorodnikov, prijateljev in znancev, kar je bil dokaz, kako je bil rajni spoštovan in priljubljen. Svoje otroke je vzgojil v značajne Slovence in pridobitne gospodarje. Znal jim je vcepiti s svojo mehko tudi srčno dobroto in je užival od vseh prav do smrti globoko razpunanje. Za štiri sinove gospodarje in edino hčerko je prav dobro poskrbel. Velikemu slovenskemu kmečkemu očetu ostani ohranjen časten in hvaležen spomin! — Žalujemo izreka »Slov. gospodar« sožalje!

Dva mrliča v enem tednu. Pri Sv. Lovrenca na Dravskem polju so pretekli teden poko-

pali dva blaga farana. V petek so izročili zemlji 65 letnega Štefana Vidovič iz Apač, v nedeljo so pa peli pogrebni zvonovi 67 letni Tomincjevi materi (M. Pernat) iz Zg. Sv. Lovrenca. Ljubi Bog jima bodi plačnik!

Odločen katoliški mož umrl v Škalah pri Velenju. V četrtek, 28. novembra, smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva dolgoletnega cerkvenega ključarja, občinskega odbornika in člana načelstva Hranilnice in posojilnice v Škalah Ivana Špeh, posestnika v Škalah. Pokojni zapušča žalujočo vdovo po 17 letnem srečnem zakonu in petero nedoraslih otrok. Star je bil 48 let. Bil je izredno gostoljuben, vesel in šegav ter je imel za vsakega odprto srce in roke; veliko se je trudil za nove farne zvonove in pomagal povsod, kjer je bilo treba. Pri tem pa je bil odločno katoliški, slovenski mož, v čigar hišo so prihajali samo krščanski listi in se brale samo dobre knjige. Njegov pogreb je pokazal, da je bil priljubljen povsod. Rajnemu naj sveti večna luč — žalujoče pa naj tolaži vera v previdnost božjo!

Občinski odbornik umrl pri Sv. Barbari v Halozah. Pokopali smo občinskega odbornika Rakuš Franca iz Cirkuljan. Vkljub temu, da je bil močne postave in še razmeroma mlad, je naglo izhiral. Naj počiva v miru!

Smrtna primera pri Sv. Rupertu nad Laškim. Uboga mati je končala svoje trpljenje, smo rekli, ko se je zvedelo, da je v Glazuti 26. novembra umrla dobra krščanska mati Amalija Brečko, p. d. Majevca. Sele 57 let je imela, pa je morala v svojem življenju veliko pretrpeti: zgodaj ji je umrl mož, Jurij Plahuta, zapustivši ji pet nedoraslih otrok. Drugi mož, Brečko, je bil navdse dober človek, a bolezen ga je vzela v svojo trdo šolo, da ni mogel biti družini to, kar bi bil rad. Počivaj v miru, blaga, tiha mati! — Dne 27. novembra pa se je v Bezgovnicah poslovil od zemeljskih nadlog oče Franc Hercog, p. d. Starc. V resnici težka je bila njegova življenjska

stali vse, a ste me tako žalili, kakor noben človek na svetu. Nisem jezen na vas, a tega ne bom mogel pozabiti.«

Marija je ihto odvrnila:

»Erik, priznam, da nisem prav ravnala. Že zdavnaj sem obžalovala, da sem drugače govorila, kakor čutila. Zakaj sem odklonila vaše spremstvo? Tedaj nisem vedela, pozneje pa sem stokrat spoznala: ker sem vas ljubila in sem se bala vas in sebe...«

»Vaše besede so mi v tolažbo in zadoščenje. Toda zdaj je že prepozno. Jaz se nikdar ne bom vrnil.«

»Erik,« je obupno vzkliknila Marija, »vi ste neusmiljeni, zelo neusmiljeni!«

Mladenič je mehko odvrnil:

»Nisem neusmiljen. Toda poslušajte, Marija! Takrat, ko sem prišel k vam in sem pri vas našel Rogerja, sem imel mučno ježo za seboj. Vi tedaj niste vedeli in najbrž tudi zdaj ne veste, da sem zasledoval Rogerja, ki je bil med živinskimi tatovi. In on me je bil obstrelil.«

Marija je osupnila. Čez čas je hlastno vprašala:

»Zakaj ga niste takoj prijeli? Koliko gorja bi bili prihranili sebi in meni!«

»Nič vam ne bi bil prihranil. Videl sem, da ga ljubite, zaradi tega sem molčal. Nisem vam hotel povzročiti bolečin. Le takrat sem se oglasil, ko ste mu hoteli v moji navzočnosti razodeti skrivnost...«

»Vem,« je prikimala Marija. »Toda jaz sem bila slepa.«

»Nočem govoriti o tem,« je nadaljeval Erik. »Jaz sem bil za Rogerjem, ko še nisem vedel, kdo je. Čutil sem, da je ta človek na skrivnosten način zvezan z menoj. Nekaj me je sililo, da moram za njim. Tudi zdaj me sili. Moram mu slediti, četudi se bo končala ta pot z mojo smrtjo.«

Utihnil je in pogledal v daljavo.

»Noel prihaja. Pogledajte dobro proti zapadu. Z grebena se spušča moj najboljši covboj.«

Nenadoma je v daljavi zadonel vesel vzklik. To je bil Noelov glas. Marija je naglo vstala in tekla Noelu nasproti. Že od daleč mu je klicala:

»Hitite, hitite! Pomagajte mi zadržati gospoda Folkmana, da ne bo jeznil za Rogerjem!«

Mladenič se je samo nasmehnil. Od naporne ježe je bil utrujen. Konj je šepal.

Ko sta Marija in Noel prišla k Eriku, je ta že sedel na konju.

»Fant, si prinesel naboje?«

»Sem,« je odvrnil Noel in pri tem prožil gospodarju zavitek nabojev. »Za en mesec bo dovolj, če...«

Utihnil je, ker je Blisk začel plesati.

»Zdrav ostani, Noel!« je zaklical Erik. »Vse drugo veš!«

ceno milijon frankov, ista knjiga, tiskana na navaden papir, pa ceno 350.000 frankov. Zelo dragocene so tudi izdaje nekaterih slavnih piscev. Tako se na priliko prve izdaje Shakespearjevih del (angleškega pesnika) iz leta 1632 plačujejo po 100.000 frankov. Lepe cene je dosegel na knjižnem trgu tudi prvi natis Götthejevega »Fausta« in pa Schillerjevih »Razbojnikov« (največja nemška pesnika).

Popper kot denar. V srednjem veku je bil popper mnogo bolj cenjen kot dandanašnji. Ljudje so ga nosili po žepih, tako kot mi danes nosimo denar. Služil je kot plačilno sredstvo pri nakupih zemljišč. Poleg tega so se v tej »valuti« izplačevala mestna posojila in plačevale carine. Neveste pa so ga do-